

Marek Krzystanek

Klinika Rehabilitacji Psychiatrycznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

# Metafizyka nowej psychiatrii

## Metaphysics of the new psychiatry

### Abstract

The new, quantum model of brain implies the transformation of the contemporary understanding of the clinic of psychiatric disorders. The lack of the orientation in the proper nature of psychic processes, together with the false comprehension of the brain by analogy to mechanic machine, is the reason of a helplessness in the critical life situations in a human being. The brain is the quantum machine, perceiving different aspects of the energetic material substance, which is the wanted level of the unification of reality.

*Psychiatry 2015; 12, 4: 265–270*

**Key words:** brain, mind, psychiatric disturbances, quantum physics

### Wstęp

Wizja świata współczesnej nauki rozpada się w rozszczepieniu dyscyplin przyrodznawstwa na rosnącą liczbę dziedzin specjalistycznych. W procesie tym łatwo zgubić wizję całościową, a jeszcze łatwiej znaleźć wytłumaczenie, że nie istnieje, więc nie ma możliwości ani potrzeby się nią zajmować.

Stagnacja i jałowy bieg psychiatrii od wielu lat są dobrym przykładem opierania się na zamkniętych modelach, tłumaczących „wszystko” w ograniczonym zakresie doświadczenia klinicznego (czyli symptomatycznego, biologicznego, materialistycznego, fizycznego), ale nie tłumaczących niczego, w odniesieniu do doświadczenia wewnętrznego (duchowego, fenomenologicznego, subiektywnego, psychologicznego). W zasadzie psychiatria zatrzymała się na teoriach związanych w sposób utylitarny z farmakologią i na objawowym, nienozologicznym rozpoznawaniu zaburzeń psychicznych.

### Poziom jedności

Wbrew powszechnych sądom, jakoby nauka nie dysponowała całościową wizją rzeczywistości, teorią czy modelem wszystkości (teorią łączącą wszystkie pola fizyczne, teorią godzącą rzeczywistość fizyczną i psychologiczną, jednolitą teorią psychiki) we współczesnej

nauce można znaleźć rozstrzygnięcia, otwierające szerszy kontekst. Co więcej, przypomnienie teorii, pochodzących ze starożytności i tłumaczących rzeczywistość fizyczną i psychologiczną, może wskazywać, że w przeszłości ludzkość wielokrotnie dochodziła już do widzenia rzeczywistości w szerokim kontekście, wiedza ta ulegała jednak później deformacjom (np. poglądy Arystotelesa w wydaniu scholastyki) lub zapomnieniu.

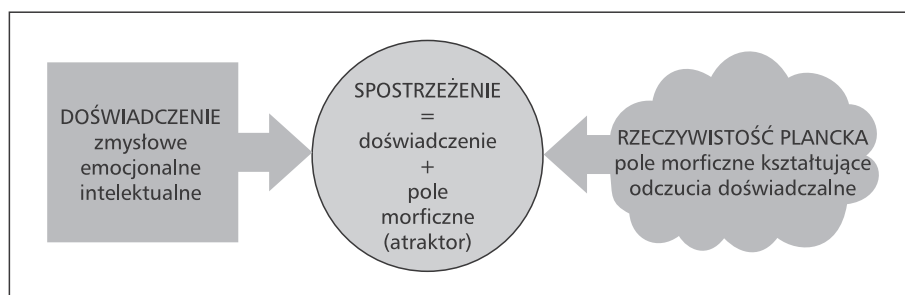
Na bazie współczesnej wiedzy naukowej istota funkcjonowania psychiki opiera się na dwóch podstawach:

- stanach fizycznych, które są możliwe (prawdopodobne, potencjalne), a nie pewne i jednoznaczne [1],
- strukturalnych i pozawymiarowych fenomenach, doświadczanych przez ludzki mózg [2].

Fizyka kwantowa dostarczyła nowego wglądu w istotę rzeczywistości. Z jednej strony cząstki elementarne, na które działają różne pola fizyczne (magnetyczne, grawitacyjne, oddziaływań silnych i inne) mogą przekształcać się jedne w drugie, co wskazuje na to, że substancja materii nie jest jednoznaczna (np. jedynie korpuskularna, jedynie falowa albo jedynie elektryczna) tylko wieloaspektowa i może przejawiać się wielorako, podlegając działaniu różnych pól [3]. Co więcej, nie istnieje żaden model poglądowy, pozwalający wyobrazić sobie, jak wyglądają cząstki elementarne. Wydaje się, że cząstki elementarne nie istnieją w znaczeniu takim, do jakiego przyzwyczaiła nas fizyka klasyczna. Nie ma jądra atomu i krążących wokół niego na oddalonych orbitalach elektronów. Cząstki elementarne są upostaciowioną energią, opisywaną i uchwytną w formie struktur matematycznych, przedstawiających reguły, którym dany przejaw materii podlega w danym polu [3]. Wynika z tego, że funkcjo-

### Adres do korespondencji:

dr hab. n. med. Marek Krzystanek  
Klinika Rehabilitacji Psychiatrycznej SUM w Katowicach  
ul. Ziołowa 45, 40–553 Katowice  
tel/faks: 32 205 92 60  
e-mail: krzystanekmarek@gmail.com



**Rycina 1.** Powstawanie spostrzeżeń, jako wyniku interakcji pomiędzy doświadczeniem i polem morficznym, uświadamianym przez mózg z poziomu rzeczywistości Plancka

**Figure 1.** Creation of impressions as the result of the interaction of experience and morphic field, realized by brain from the level of Planck's reality

nowanie materii, a w szczególności – mózgu, opiera się na upostaciowionej energii, która podlega oddziaływaniu różnych pól.

Co ciekawe, Platon bardzo podobnie przedstawiał podstawowe cząstki, z których zbudowana jest rzeczywistość. Opisywał, że są one strukturami geometrycznymi, składają się z czterech rodzajów symetrycznych wielościanów, które można rozłożyć na trójkąty, z kolei z tych trójkątów można zbudować każdy z wielościanów. Platon wiedział to samo, do czego współcześnie dochodzi fizyka kwantowa!

### Pola

Fizyka wymienia liczne pola oddziaływań, nie ograniczając ich liczby. Możliwe, że substancja materii może przejawiać się w aspektach, które podlegają oddziaływaniu pól, związanych z materią spostrzeżeń, emocji i uczuć, jak również myśli. Pola te współcześnie nazywa się morficznymi, choć istnieją również inne określenia, jak atraktory, wzorce spostrzeniowe, qualia i archetypy. Obecność tych pól implikuje istnienie przejawów materii, na które działają. Istnienie pól morficznych, konstruujących spostrzeganie świata zmienia poglądy na temat funkcjonowania psychiki.

Kwantowe procesy fizyczne w mózgu, związane z funkcjonowaniem neuronów, są związane z oddziaływaniem na mózg rzeczywistości Plancka [4]. Jest to poziom rzeczywistości, w którym dochodzi do rozmycia czasoprzestrzeni, rzeczywistość przestaje być ciągła i istnieje w stanie możliwym (w stanie superpozycji), a nie ustalonym. Na tym poziomie, być może w wymiarach informacyjnych rzeczywistości, zawierają się pola informacyjne (wzorce, atraktory, archetypy, pola morficzne, qualia), które oddziałują na procesy kwantowe w mózgu i są odbierane przez świadomość [2, 5, 6].

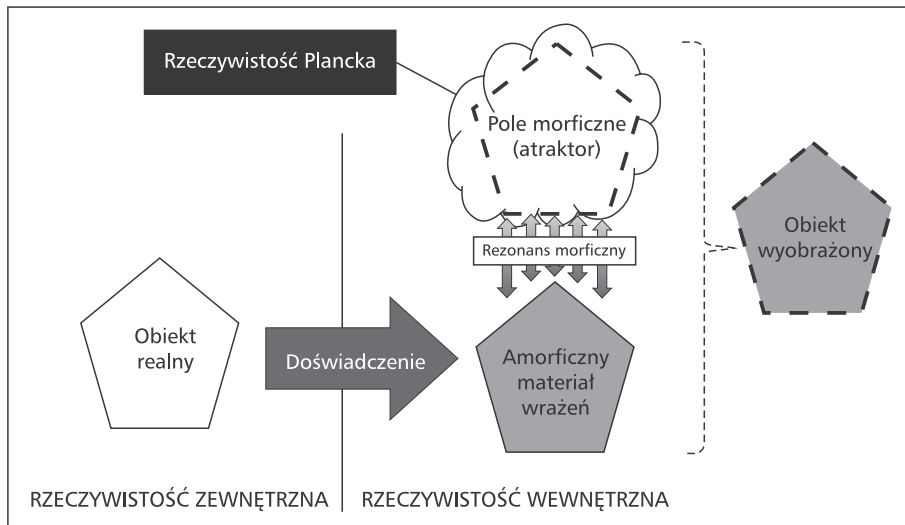
Oddziaływanie pól morficznych spostrzeżeń, emocji, uczuć i pojęć z procesami w mózgu może mieć cha-

rakter nieświadomiony. Dzięki zjawisku świadomości, generowanym przez mózg, jest możliwe spostrzeganie efektu tych oddziaływań w postaci spostrzeżeń (ryc. 1).

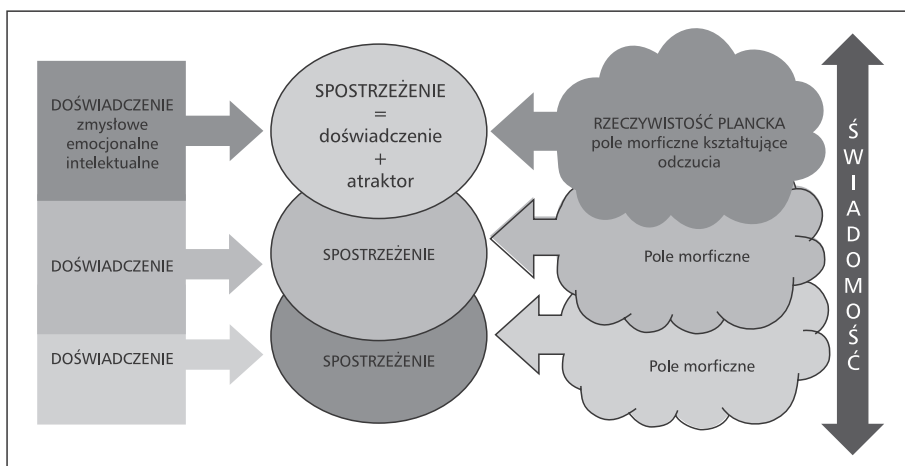
### Transcendentalne spostrzeganie świata

Ważną kwestią jest natura pól morficznych i poziom rzeczywistości, na którym działają. W rzeczywistości doświadczenia zewnętrznego rozwinięte są jedynie trzy wymiary (szerokość, wysokość, głębokość) i czas, pozostałe wymiary są zwinięte i mogą być wymiarami informacyjnymi, które wpływają na substancję materii [7]. David Bohm, genialny fizyk pisał, że rzeczywistość jest zwinięta w tych wymiarach ukrytych i rozwija się do wymiarów odbieranych zmysłami [8]. W wymiarach informacyjnych, których nie dotyczą ograniczenia czasoprzestrzeni, mogą znajdować się pola morficzne, wchodzące w tak zwany rezonans morficzny z materią na poziomie kwantowym (ryc. 2). Rezonans ten polega na oddziaływaniu kształtów w wymiarach informacyjnych z kształtami na planie fizycznym o podobnym kształcie i wibracji [9].

Zmysłowe spostrzeganie rzeczywistości nie jest prostym procesem. Od czasów idealizmu transcendentalnego Kanta dla ludzi rozumnych stało się jasne, że można poznać nie rzeczywistość samą w sobie, tylko jej subiektywne przeżycie (doświadczenie, spostrzeżenie), na podstawie którego umysł tworzy wyobrażenie rzeczywistości [10]. To samo wyraził Werner Heisenberg w swojej zasadzie nieoznaczoności — fizycznie dowiadujemy się, jak substancja materii oddziałuje na przyrządy pomiarowe i zmysły — czyli w biologii dowiadujemy się o oddziaływaniu zmysłów z rzeczywistością, a nie o rzeczywistości samej w sobie. Kant dowiódł, że spostrzeganie reguł, rządzących substancją materii jest możliwe dzięki kategoriom rozumu (czyli współcześnie: dzięki uświadamianiu sobie tych reguł, zasad i prawideł przez mózg). Szopenchauer pisał, że umysł to narząd do świata wyobrażeń [11]. Można to samo powiedzieć dziś o mózgu.



**Rycina 2.** Powstawanie spostrzeżeń (obiektów wyobrażonych). Doświadczany obiekt zewnętrzny tworzy amorficzne wrażenia proste, które wchodzą w rezonans morficzny z polem morficznym. Interakcja ta tworzy wyobrażenie obiektu  
**Figure 2.** Creation of impressions (imaginary objects). The experienced external object creates amorphous simple impression, that resonates with morphic field. The interaction creates the image of the object



**Rycina 3.** Teoriokwantowy model powstawania spostrzeżeń. Na różnych poziomach świadomości, zależnych od sprawności uwagi/synchronizacji procesów kwantowych w mózgu następuje uświadamianie wyniku rezonansu morficznego pomiędzy polami morficznymi (atraktorami) i określonym rodzajem doświadczeń. Poziom świadomości może się zwiększać lub zmniejszać, warunkując zdolności poznawcze

**Figure 3.** Creation of impressions according to the quantum model. On different levels of consciousness, depending on the effectiveness/synchronization of quantum processes in brain, the result of the morphic resonance between morphic fields and the given type of experience is realized

Obraz rzeczywistości — jej odczuwanie, emocje, uczucia i sądy są tworzone w rzeczywistości wewnętrznej (subiektywnej, psychologicznej zwanej umysłem, duszą, rozumem, rozsądkiem) na podstawie doświadczania rzeczywistości, kształtowanego na bazie pól informacyjnych, uświadamianego przez mózg (ryc. 3).

Ten model funkcjonowania umysłu jest sprzężony z działaniem mózgu. Jak wspomniano, świadomość wielowymiarowych procesów, zachodzących w rzeczywistości zewnętrznej i wewnętrznej jest możliwa dzięki kwantowym

procesom w mózgu. Od poziomu świadomości, warunkowanego synchronicznością pracy zespołów funkcjonalnych mikrotubul w neuronach zależy, do jakich pól morficznych (atraktorów) rozumienia, czucia i spostrzegania można się on dostroić, czyli je uświadomić. Bez pól morficznych (atraktorów) nie jesteśmy w stanie niczego pomyśleć, poczuć czy spostrzec [6].

Rozwijanie uwagi polega na usprawnieniu synchronizacji procesów kwantowych w zespołach neuronów mózgu, dzięki którym zachodzi rezonans z polami morficznymi.

W ten sposób odbywa się rozwój świadomości. Poziom synchronizacji procesów kwantowych mózgu warunkuje zakres świadomości w danej chwili. Być może zmiana warunków fizycznych w komórkach [2] lub wpływ substancji psychoaktywnych o działaniu narkotycznym mogą uniemożliwiać synchronizację (np. anestetyki), wywołując utratę świadomości bądź poprawiać ją (np. halucynogeny), prowadząc do nowych spostrzeżeń. Fluktuacje świadomości mogą mieć miejsce w postaci doświadczenia zbyt wysokoenergetycznych pól atraktorowych (np. w manii) bądź w stanach desynchronizacji jako niezdolność do uświadomienia najprostszych reguł (np. w depresji). Mniejsze fluktuacje poziomu synchronizacji kwantowej można obserwować jako okresy chandry czy stany euforii.

### **Wewnętrzne doświadczenie substancji materii**

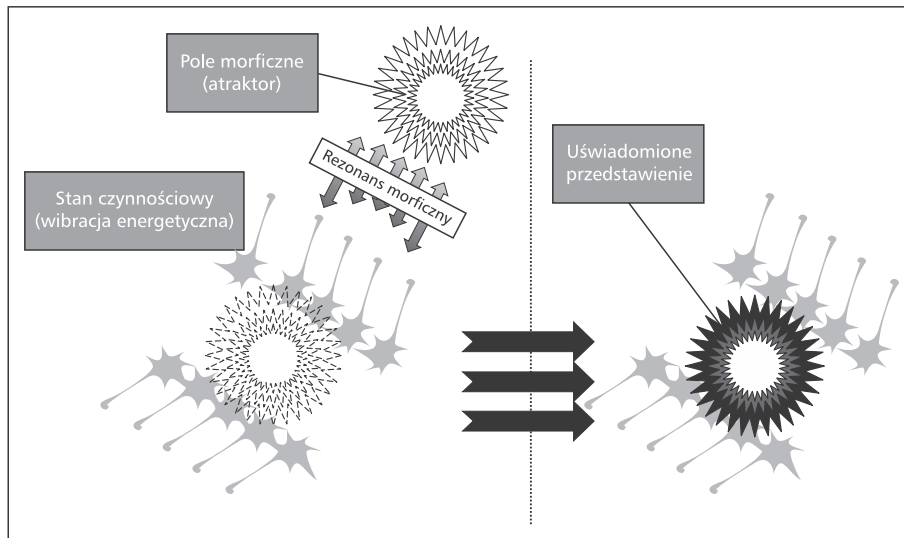
Spostrzeżenia fizyczne odnoszą się do rzeczywistości zewnętrznej, danej zmysłom. Spostrzeżenia intelektualne odnoszą się do reguł, rządzących rzeczywistością odgadywanych przez umysł na podstawie pól morficznych, działających na świadomość z wymiaru rzeczywistości Plancka. Poprzez rezonans morficzny dochodzi do skontaktowania świadomości z polami morficznymi kształtującymi z jednej strony rzeczywistość fizyczną jak również wyobrażenia o niej. Ciekawe, że w starożytności Demokryt pisał o rozumieniu rzeczywistości jako o odrywaniu się od rzeczy atomów, które oddziałują na rozum. Twierdził on więc to samo, co współczesna biologia i fizyka — że myśli (atraktory intelektualne formujące substancję materii) są przez doświadczane jako coś zewnętrznego w stosunku do podmiotu myślącego. Idąc dalej, emocje i uczucia przybierają kształt doświadczeń prawdopodobnie również w ten sam sposób — doświadczenia emocjonalne są formowane przez pola morficzne i uświadamiane na przykład jako smutek lub miłość dzięki działaniu kwantowej maszynerii mózgu. Interesujące jest, jaka jest natura myśli, uczuć czy spostrzeżeń. Na pewno są one doświadczane wewnętrznie. Są uświadamiane dzięki wchodzeniu mózgu, a konkretnie — czynnościowych grup neuronów, w potencjalny wymiar rzeczywistości (rzeczywistość Plancka), gdzie istnieją pola morficzne, nadające przeżyciom formę, podobnie jak pola morfogenetyczne nadają kształt atomom, komórkom, organizmom czy całościowym samoregulującym zorganizowanym systemom (takim jak przyroda czy społeczeństwo) [12]. Przez analogię do form materii fizycznej — myśli, uczucia i spostrzeżenia mogą być ukształtowane przez pola morficzne kolejnym przejawem substancji materii. Przykładem takiego odmiennego, subtelnego wymiaru stanu materii, doświadczanym w każdej chwili jest UŚWIADAMIANIE

pól morficznych, istniejących w stanie superpozycji w rzeczywistości Plancka i kształtujących wyobrażenia rzeczywistości.

### **Nowa psychiatria**

Implikacje z powyższych rozważań dla nowego obrazu psychiatrii są trudne do przecenienia. W samym środku doświadczenia jaźni leżą zjawiska świadomości, uwagi i woli. Jak pisał Emmanuel Swedenborg, świadomość jest światłem ducha, a wola jego ogniem. Na poziomie spostrzegania zmysłowego umysł tworzy przedstawienia (wyobrażenia), które są odzwierciedleniem obiektów zewnętrznych. Jak wspomniano, wyobrażenia te są tworzone dzięki polom morficznym (atraktorom), wchodzącym w rezonans morficzny ze zmianami stanu czynnościowego sieci neuronowej mózgu, wywołanymi impulsami, pochodzącymi ze zmysłów (ryc. 4).

Wyobrażenie (przedstawienie) doświadczane wewnętrznie jest więc wibracją substancji energetycznej, formowaną przez pole morficzne (atraktor) i uświadamiane przez mózg. Jak wspomniano, zdolność mózgu do uświadamiania atraktorów jest możliwa dzięki sprawności synchronizacji zespołów neuronów wchodzących w kontakt z rzeczywistością Plancka. Osoby, które są aktywne intelektualnie trenują tę synchronizację, stąd nawet w starszym wieku są w stanie nadal uświadamiać sobie spostrzeżenia, których doświadczali już w przeszłości. Ujęcie to stawia w innym świetle tak zwaną pamięć. W ujęciu kwantowego mózgu nie istnieje pamięć jako taka — sprawny mózg może ponownie uświadomić sobie wszystko, co już raz zdołał sobie uświadomić, i nie przechowuje niczego w pamięci na zasadzie dysku twardego. Potwierdzają to nowe badania neuroanatomiczne, których konkluzje wskazują, że tzw. ślady pamięciowe nie mają żadnej konkretnej lokalizacji w mózgu człowieka [13]. Być może pojęcia pamięci i śladu pamięciowego są hipostazami, wymyślnymi pojęciami, którym przypisuje się realny byt. Również eksperymenty na głowonogach wskazują, iż pamięć ośmiornicy „przechowywana” jest wszędzie i nigdzie [14]. Współczesny obraz mózgu zrywa ostatecznie z prostymi mechanistycznymi analogiami. Porównywanie działania mózgu do maszyny cyfrowej przystaje do rzeczywistości tak jak porównanie fizyki Newtonowskiej z kwantową. W skali zjawisk kwantowych proste analogie zawodzą, a nowe przedstawienia poglądowe wykraczają poza geometrię Euklidesową. Ich pojęcie pociąga za sobą konieczność zmiany światopoglądu każdej z dziedzin przyrodoznawstwa. Świadomość doświadczająca jednocześnie spostrzeżeń obecnych i wcześniejszych. Jest to możliwe, gdyż pola morficzne w rzeczywistości Plancka istnieją poza czaso-



**Rycina 4.** Stan czynnościowy neuronów o charakterze energetycznej wibracji wchodzi w rezonans morficzny z atraktorem, co prowadzi do uświadomienia doświadczenia

**Figure 4.** A functional state of neurons in a form of an energetic vibration resonates morphically with an attractor, that makes an experience aware

przestrzenią, więc można uświadczać sobie spostrzeżenia przeszłe jednocześnie z teraźniejszymi. Wolą można tworzyć nowe wyobrażenia przez łączenie (kojarzenie) wyobrażeń. Dzięki temu możliwe jest tworzenie zupełnie nowych form, niemających źródła we wcześniejszych odwzorowaniach rzeczywistości zewnętrznej. Istnieje jeszcze inne wytłumaczenie procesu kreacji — artyści w akcie twórczym spostrzegają przyszłe dzieło na początku, jako coś mglistego, co następnie wylania się w sposób pełny. Być może ta początkowa mgławica formalna jest zarodkiem morfogenetycznym, który przywołuje z rzeczywistości Plancka wzorzec organizujący, istniejący tam w stanie potencjalnym. Oznaczałoby to, że artyści, odkrywcy i wynalazcy wnoszą jako pierwsi do świadomości zbiorowej nowe wzorce organizujące spostrzeganie. W świadomości może również pojawić się jakiś kształt (wzorzec spostrzegania) po raz pierwszy od czasu istnienia wszechświata — staje się wówczas nowym polem morficznym, dostępnym w rzeczywistości Plancka dla innych istot, obdarzonych świadomością. Przykładem jest znany fakt zgłaszania do urzędów patentowych identycznych wynalazków przez różne osoby w podobnym czasie. Również odkrycia intelektualne dokonywane były niekiedy w podobnych okresach. Zna jest historia sporu Newtona z Leibnizem o odkrycie rachunku różniczkowego lub wynalezienie radia przez Nikoła Teslę, przypisywane przez dziesiątki lat Guglielmo Marconiemu.

Przez analogię do spostrzegania zmysłowego można przedstawić proces rozumienia. Świadomość doświadcza

energetycznych wzorców wibracyjnych (stanu czynnościowego sieci neuronowej) rezonujących z atraktorami z rzeczywistości Plancka, próbując na podstawie uświadomionych faktów odgadnąć prawidłowości, rządzące zjawiskami. Jak wspomniano, bez tych wzorców (pól morficznych) niemożliwe jest zrozumienie niczego. Heisenberg opisuje ten proces jako odgadywanie przez rozum reguł, którymi rządzi się rzeczywistość. Kant nazywał te wzorce apriorycznymi formami poznania, nie pochodzącymi z doświadczenia tylko będącymi atrybutami rozumu. Podobnie jak z wyobrażeniami spostrzeżeń zmysłowych, spostrzeżenia intelektualne są świadomością prawidłowości i reguł, spostrzeganych obecnie bądź w przeszłości. Wolą można tworzyć nowe reguły i prawidłowości, z poprzednich lub *de novo*. Przykładem procesu rozkrzewiania się abstrakcji jest rozwój matematyki.

Analogicznie, emocje i uczucia są uświadomionymi wzorcami, które nadają formę doświadczeniom emocjonalnym i uczuciowym. Tę wibrującą postać emocjonalnego przejawu substancji materii można doświadczać zarówno w czasie rzeczywistym, jak również uświadczać sobie emocje z innych momentów czasoprzestrzeni. Przykładem doświadczeń kojarzonych z przeszłością, które można przeżywać równie rzeczywiście jak obecne są przeżycia ejdetyczne.

Umysł w niskim stanie energetycznym może mieć trudności z uświadomieniem sobie natury tych doświadczeń wewnętrznych i ztracać te rozróżnienia, gubić się i interpretować je błędnie z pełnym przekonaniem.

**Podsumowanie**

W przedstawianym ujęciu, problemem zdrowotnym, którym zajmuje się w istocie psychiatria są zaburzenia sprawności synchronizacji działania biologicznej maszyny kwantowej, jaką jest mózg. W stanie wysokoeenergetycznym, czyli w sytuacji dobrej synchronizacji procesów kwantowych, obejmujących kontakt mózgu z różnymi aspektami energetycznej substancji materii świadomość jest jasna i ma szeroki zakres. W tym stanie jaźń odróżnia stany obecne od przeszłych,

doświadczenia zewnętrzne od wewnętrznych i spostrzeżenia stworzone wolą od będących odzwierciedleniem doświadczeń zewnętrznych. W stanie gorszej sprawności mózgu, związanej z zakłóceniami jego pracy na podłożu genetycznym, metabolicznym, strukturalnym, zażywania środków psychoaktywnych i innym, przedstawione wymiary spostrzeżeń ulegają wymieszaniu, ztraca się świadomość różnic pomiędzy nimi, a ich błędne uświadamianie tworzy całą klinikę zaburzeń psychicznych.

**Streszczenie**

*Nowy, kwantowy model mózgu implikuje zmiany w dotychczasowym rozumieniu kliniki zaburzeń psychicznych. Brak orientacji w prawdziwej naturze procesów psychicznych jest przyczyną bezradności w sytuacjach kryzysowych w życiu jak również błędnego spostrzegania mózgu przez analogię do mechanicznej maszyny. Mózg jest biologiczną maszyną kwantową, doświadczającą różnych aspektów energetycznej substancji materii, która jest poszukiwanym poziomem jedności rzeczywistości.*

**Psychiatria 2015; 12, 4: 265–270**

**Słowa kluczowe:** mózg, umysł, zaburzenia psychiczne, mechanika kwantowa

**Piśmiennictwo:**

1. Heisenberg W. Obraz natury we współczesnej fizyce. W: Ponad granicami. Warszawa 1979: 106–126.
2. Hameroff S., Penrose R. Consciousness in the universe: a review of the 'Orch OR' theory. Phys. Life Rev. 2014; 11: 39–78.
3. Heisenberg W. Prawo natury i struktura materii. W: Ponad granicami. Warszawa 1979: 195–215.
4. Krzystanek M., Martyniak E., Pałasz A., Krupka-Matuszczyk I. Mechanika mitologenu społecznego. Psychiatria 2015; 12: 62–66.
5. Sheldrake R. Pola morfogenetyczne. W: Nowa biologia. Rezonans morficzny i ukryty porządek. Warszawa 2011: 117–134.
6. Hawkins D.R. Krytyczne postępy w wiedzy. W: Siła czy moc. Warszawa 2009: 37–49.
7. Sheldrake R. Dialog z Davidem Bohmem. W: Nowa biologia. Rezonans morficzny i ukryty porządek. Warszawa 2011: 367–388.
8. Bohm D. Ukryty porządek. Warszawa 1988.
9. Sheldrake R. Wpływ form z przeszłości. W: Nowa biologia. Rezonans morficzny i ukryty porządek. Warszawa 2011: 139–154.
10. Kant E. Krytyka czystego rozumu. Warszawa 2001.
11. Schopenhauer A. Bezpośrednia obecność wyobrażeń. W: Poczworne źródło twierdzenia o podstawie dostatecznej. Plock, 1904: 34–37.
12. Sheldrake R. Cztery możliwe wnioski. W: Nowa biologia. Rezonans morficzny i ukryty porządek. Warszawa 2011: 289–298.
13. Lashley K. In search of the engram. Society of Experimental Biology Symposium 1950; 4: 454–482.
14. Sheldrake R. Instynkt i uczenie się. W: Nowa biologia. Rezonans morficzny i ukryty porządek. Warszawa 2011: 249–266.